

College van toezicht op de kansspelen

advies nr.: C.487/09
datum: 2 juli 2009
betreffende: wijziging deelnemersreglementen Nationale Goede Doelen Loterijen

Bij brief van 12 juni 2009, kenmerk 5606040/09/DSP, heeft de Minister van Justitie aan het College ter advies voorgelegd, overeenkomstig artikel 34, vierde lid, van de Wet op de kansspelen, een voorstel d.d. 9 juni 2009 van Nationale Goede Doelen Loterijen tot wijziging van de deelnemersreglementen van de Nationale Postcode Loterij, de BankGiro Loterij en de Sponsor Bingo Loterij in verband met prijsverhogingen en een aanpassing bij kwartaalbetaling bij deze loterijen, alsmede in aanvulling daarop bij de Nationale Postcode Loterij aanpassing van de KanjerpuntenVerdubbelaar in de StraatprijisVerdubbelaar, verdubbeling van de reservering voor de KanjerPrijs en uitbreiding van de verkoopmogelijkheden met losse verkoop. De gewenste ingangsdatum van deze aanpassingen is 1 december 2009 voor de Nationale Postcode Loterij en 1 januari 2010 voor de lotprijsverhogingen bij de Sponsor Bingo Loterij en de BankGiro Loterij.

Met een brief van 22 juni 2009, nr. C.442/09, heeft het College in overeenstemming met artikel 3, eerste lid, van het Besluit College van toezicht op de kansspelen Nationale Goede Doelen Loterijen in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken. Namens Nationale Goede Doelen Loterijen is ter vergadering van het College d.d. 29 juni 2009 een mondelinge toelichting gegeven door de heer W. Jacobs (algemeen manager) en mevrouw mr. M. Honing (bedrijfsjurist).

Het College merkt met betrekking tot het voorstel het volgende op.

1. Ten aanzien van de uitbreiding van de verkoopmogelijkheden van de Nationale Postcode Loterij met losse verkoop merkt het College op dat zowel de Nederlandse Staatsloterij als De Lotto al een systeem kennen met losse verkoop naast abonnementverkoop. Vanuit de gedachte van een meer *level playing field* heeft het College in beginsel geen bedenkingen om dit ook aan de Nationale Postcode Loterij toe te staan. Bij de wijze waarop daar in het onderhavige voorstel uitwerking aan is gegeven plaatst het College evenwel de nodige kanttekeningen.
2. De Nationale Postcode Loterij stelt voor in artikel 7, derde lid, om in verband met de losse verkoop een toeslag van maximaal 15% (ongeveer 1,5 euro) op de lotprijs in te voeren, *die geen onderdeel uitmaakt van de lotprijs*. Artikel 6 van de Beschikking Nationale Postcode Loterij 2008 stelt over provisie dat eventuele provisie aan verkopers van deelnemingsbewijzen dient te worden beperkt tot ten hoogste 10% van de nominale waarde van de door hun bemiddeling geplaatste deelnemingsbewijzen. Het College gaat ervan uit dat naast deze 10% provisie de resterende 5% bestemd is ter bestrijding van de kosten van het distributienetwerk. Vergunning noch deelnemersreglement bieden echter een grondslag voor iets anders dan de inleg voor deelname aan loterij en toegevoegd spel. Het College verwijst in dit verband naar zijn advies van 3 juli 2001, nr. C.456/01, inzake wijziging vergunning en deelnemersreglement SNS (e-commerce), waarin het College er op heeft gewezen dat de Beschikking Sporttotalisator het fenomeen communicatiekosten of administratiekosten niet kent, maar uitsluitend het begrip *inleg*. Indien voor een bepaalde toeslag in de vorm van communicatiekosten of administratiekosten wordt geopteerd, dan dient op grond van artikel 11, eerste lid, van de Beschikking Sporttotalisator tenminste 47,5% van deze toeslag aan het prijzengeld te worden toegevoegd door De Lotto, aangezien het hier een additionele inleg betreft. In haar

College van toezicht op de kansspelen

brief van 26 juni 2002 heeft de toenmalige Staatssecretaris van Justitie dit standpunt onderschreven en besloten dat additionele kosten voor communicatie gezien moeten worden als inleg.

3. Zowel de Nederlandse Staatsloterij als De Lotto kennen al een systeem met losse verkoop naast abonnementverkoop, waarbij geen extra kosten voor losse verkoop in rekening worden gebracht: er is één lotprijs, en deze is *all in*. Naar de opvatting van het College dienen de extra kosten voor losse verkoop, bestaande uit provisie alsmede de kosten voor de instandhouding van het distributienetwerk door de Nationale Postcode Loterij evenals bij De Lotto en de Nederlandse Staatsloterij als verkoopkosten behandeld te worden. Ter vergadering is desgevraagd door de vertegenwoordiging van Nationale Goede Doelen Loterijen aangegeven dat zij hiervan op de hoogte zijn en ook onder de door het College geschetste voorwaarden de mogelijkheden willen bezien hoe aan losse verkoop verder concreet vorm kan worden gegeven.

4. Bij de voorgestelde losse verkoop van deelnamebewijzen voor de Nationale Postcode Loterij heeft het College voorts een kanttekening bij de vrijblijvendheid daarvan. Het voorstel laat het in artikel 7, eerste lid, aan de loterij over om per loterij te besluiten over losse verkoop. Het College acht dit uit oogpunt van duidelijkheid voor de deelnemers ongewenst omdat ongelijke behandeling dreigt van deelnemers via losse verkoop, die de ene keer wel een lot mogen kopen, maar een andere keer wellicht niet. Ter vergadering is desgevraagd door de vertegenwoordiging van Nationale Goede Doelen Loterijen aangegeven dat het de bedoeling is dat uitsluitend bij de verloting van hoge geldprijzen, te weten de *kanjerprijzen*, de mogelijkheid van losse verkoop wordt geboden. De gedachte hierachter is dat men belangstellenden de mogelijkheid wil bieden om eenmalig aan de loterij mee te doen, zonder dat men aan een abonnement vastzit. Naar de opvatting van het College ware in het deelnemersreglement met zoveel woorden vast te leggen dat losse verkoop alleen bij de *kanjerprijzen* mogelijk is.

5. De Nationale Postcode Loterij stelt voor in artikel 7, vierde lid, dat deelnemers na aankoop hun lot nog dienen te activeren. Het College gaat ervan uit dat dit telefonisch dan wel via internet gebeurt. Afgezien van de eventuele kosten hiervan voorziet het College in deze activering een mogelijke bron van klachten in verband met niet (tijdig) geactiveerde loten, alsmede de mogelijke misverstanden hierover. Naar de opvatting van het College ontbreekt een heldere beschrijving van hoe de losse verkoop in zijn werk gaat. Ter vergadering is daarop door de vertegenwoordiging van Nationale Goede Doelen Loterijen toegelicht dat men nog niet alles heeft uitgewerkt en nog doende is te bezien hoe een en ander het beste in de praktijk kan worden gerealiseerd. Daarbij speelt een rol dat de Nationale Postcode Loterij, anders dan De Lotto en de Nederlandse Staatsloterij, niet over een infrastructuur c.q. terminalnetwerk voor de losse verkoop beschikt. Vooral nog denkt men aan twee varianten: een waarbij losse loten met voorbedrukte lotnummers worden verkocht en een waarbij men het lot eerst nog moet activeren via internet waardoor de mogelijkheid wordt geboden dat men zelf een lotnummer c.q. postcode kan kiezen. Naar de opvatting van het College is het huidige voorstel nog niet genoeg voldragen om het onderdeel losse verkoop thans reeds in het deelnemersreglement op te nemen. Een meer concreet en gedetailleerd voorstel acht het College dan ook noodzakelijk voor een juiste beoordeling.

6. De voorgestelde aanpassing van de *kanjerprijs* bij de Nationale Postcode Loterij betreft een verhoging van de maximale reservering van 1 tot 2 euro per lot, nadat deze reservering per 1 januari 2009 al was verhoogd van 0,50 euro tot 1 euro. Ter vergadering is desgevraagd

College van toezicht op de kansspelen

door de vertegenwoordiging van Nationale Goede Doelen Loterijen toegelicht dat men hiermee de mogelijkheid wil inbouwen om nog hogere *kanjerprijzen* te kunnen uitloven. Het College tekent hierbij aan dat dit evenwel niet ten koste mag gaan van een goede *prijzenmix*, waarbij ook voldoende prijzen in het lagere en middensegment beschikbaar worden gesteld.

7. Nationale Goede Doelen Loterijen komt precies een jaar nadat de lotprijzen met circa 10% zijn verhoogd opnieuw met lotprijzerverhogingen voor alle loterijen. Bij de Nationale Postcode Loterij gaat het per 1 december 2009 om een lotprijzerverhoging met 6,3% tot 8,50 euro, bij de BankGiro Loterij per 1 januari 2010 om een lotprijzerverhoging met 3,1% tot 8,25 euro en bij de Sponsor Bingo Loterij per 1 januari 2010 om een lotprijzerverhoging, uitgaande van de huidige prijs van 8,50 euro, met 3,5% tot 8,80 euro. Het komt erop neer dat de gemiddelde lotprijs van Nationale Goede Doelen Loterijen in 2 jaar tijd (2006=100) met bijna een kwart is gestegen, terwijl de consumentenprijsindex (CPI) in dezelfde periode met circa 6% is gestegen. In eerdere adviezen heeft het College met regelmaat stilgestaan bij de stelselmatigheid waarmee Nationale Goede Doelen Loterijen de lotprijzen verhoogt. Het College benadrukt dan ook nog eens het belang van het invoeren van een meer objectief mechanisme voor prijsverhogingen, teneinde willekeur en mogelijk misbruik van een machtspositie te voorkomen.

5. Voor het overige heeft het College geen opmerkingen ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen.

w.g. drs. M.W.M. Vos-van Gortel,
voorzitter

w.g. mr. E.A. van Vondelen,
secretaris